
C saila:
BESTELAKO PROPOSAMENAK

Lege proposamena, indultu-grazia baliatzeko araei buruzko Legea, 1870eko ekainaren 18koa, aldatzen duena.

Nafarroako Parlamentuko Mahaiak, 2021eko maiatzaren 31n egindako bilkuran, erabaki hau hartu zuen, besteak beste:

Nafarroako Foru Eraentza Berrezarri eta Hobetzeari buruzko Lege Organikoaren 19.1.b) artikulua aitortzen dion legegintzarako ekimena erabiliz eta Espainiako Konstituzioaren 87.2 artikulua babesean, José Javier Esparza Abaurrea jaunak lege proposamen bat aurkeztu du, indultu-grazia baliatzeko araei buruzko Legea, 1870eko ekainaren 18koa, aldatzen duena (10-21/PRC-00001).

Hori horrela, Legebiltzarreko Erregelamenduko 148. eta 212. artikuluetan ezarritakoarekin bat, Eledunen Batzarrari entzun ondoren, hona ERA-BAKIA:

1. Indultu-grazia baliatzeko araei buruzko Legea, 1870eko ekainaren 18koa, aldatzen duen Lege proposamena izapidetzeko onartzea eta Nafarroako Parlamentuko Aldizkari Ofizialean argitara dadin agintzea.

2. Lege proposamen hori Nafarroako Gobernuari igortzea, Erregelamenduko 148. artikuluan ezarritako ondorioetarako.

Iruñean, 2021eko maiatzaren 31n

Lehendakaria: Unai Hualde Iglesias

Lege proposamena, indultu-grazia baliatzeko araei buruzko legea, 1870eko ekainaren 18koa, aldatzen duena

ZIOEN AZALPENA

Espainiako Konstituzioak grazia-eskubidearen egikaritzea esanbidez 62. artikuluko i) letran aitortzen duen arren, figura hori arautzen duen legea, 1870eko ekainaren 18koa, zeinak arauak jasotzen baititu indultu-grazia baliatzeko, duela 150 urte baino gehiagokoa da, eta bere jatorrizko testuak

garai hartako gizartea bezalako baten premiei erantzuten die.

Indarrean sartu zenez geroztik, lege horrek ez du ia aldaketarik izan orain arte, urtarrilaren 14ko 1/1988 Legean eta martxoaren 30eko 1/2015 Lege Organikoaren azken xedapenetako lehendabizikoan jasotakoez aparte.

Horregatik behar da, lehenik eta behin, araua egokitu, zaharkituta geratu diren gai terminologiko batzuegatik edo Zigor Kodetik desagertu diren zigor eta eskala batzuen aipamenarengatik.

Urtarrilaren 14ko 1/1988 Legearen bidez egin zen aldaketak prozedura-eraberritzeak ekarri zituen, prozedura arinduz eta malgutuz, baina, aldi berean, indultu-emateari buruzko Errege Dekretua arrazoitu beharra bertan behera utzi zuen.

Horrenbestez, orain arte indultu-erabakiaren arrazoiketaren gaineko kontrol oro bazter utzi da, grazia huts-hutsezko egintza izategatik, eta errepikaturiko jurisprudentzia-ildo bat finkatu da, zeinaren arabera grazia-eskubidea indultuaren bidez egikaritzea bide judizialek kontrolatzeko moduko egintza gisa tankeratzen baita bai, baina soil-soilik horren mamitzearen eta izapidetzearen alderdi formalei dagokienez.

Indultuaren figura salbuespenezko baliabide bat da eta behar du izan, epaitegiek eta auzitegiek legeari jarraikiz zehazturiko zigor-erantzukizuna zeharo nahiz partzialki betearaztekoa, eta demokratikoki onargarria justizia, ekitatea edo lagungarritasun publikoa tarteko direla ematen denean bakarrik.

Botere publikoek esparru horretan jokabide arbitrario bat izatea ekiditeko modurik onena da exigitzea indultu ororekin, erabatekoa nahiz partziala, zehaztea Gobernuak zer arrazoi izan duen indultu hori emateko. Hots, exigitzea arrazoituak izan daitezen indultua emateko errege-dekretuak, jada aipaturiko 1988ko aldaketan bertan behera utzi zen baldintza hori berreskuratuz.

Beharrezkoa da, halaber, indultua emateko nahiz ukatzeko muga bat ezartzea, ez soilik zigortuaren ziurgabetasuna ez dadin denboran luza, baizik eta, gainera, ekidite aldera botere publikoek zorrozki orokorra den interesarekin zerikusirik batere ez duten beste interes batzuetan oinarrituriko izapidetze-egutegia ezar dezaten.

Bestalde, salbuespenezko baliabide hori delitu-tipo jakin batzuetan aplikatzea ezin da justifikatuta egon. Jokabide horiek sortzen duten erabateko arbuioaren agerpen areagotua da zigortu horiek indultua jaso ahal izan dezaten ekiditea.

Azkenik, indultu erabatekoa nahiz partziala emateak ezinbesteko izan behar du epaia eman duen magistratu edo auzitegiaren adostasuna. Ez auzibidera itzultzeko modu gisa hartua, baizik eta erregearen izenean emandako epaiak erregeak egikaritutako indultuarekin kontrajartzeko modu gisa.

Artikulu bakarra. Aldatu egiten dira 1870ko ekainaren 18ko legearen artikulua, jarraian adierazten diren indultu-grazia egikaritzeko arauak ezarritik.

Lehen. 1. artikuluari testu berria ematen zaio. Honela geldituko da:

“1. artikulua.

Zilegi izanen da orotariko delituen errudunak indultatzea, lege honetako salbuespenak eta xedapenak errespetatuta, delitu horiengatik jaso duten zigorraren osotasunerako edo parte baterako”.

Bigarrena. 3. artikuluari testu berria ematen zaio. Honela geldituko da:

“3. artikulua.

Ez da zilegi izanen indultu osoa edo partziala ematea honako kasuetan:

- a) Erailketa-delituak.
- b) Genero-indarkeriarekin zerikusia duten delituak.
- c) Gizaki-salerosketaren delituak.
- d) Sexu-askatasunaren aurkako delituak.
- e) Adingabeen sexu-esplotazio eta prostituzio-koak.
- f) Tortura-delituak eta osotasun moralaren aurkako beste delitu batzuk.
- g) Alderdi politikoen finantzaketa ilegaleko delituak.

h) Kargu publikodun hautetsiek edo administrazio publikoetako nahiz sektore publiko instituzionalako goi-kargudunek beren eginkizun publikoaren jardunean edo horretaz baliaturik eginiko ustelkeria politikoko delituak, beraietzako edo hirugarren batentzako onura ekonomikoa lortzea xede dutenak.

i) Asaldaketa-delituak, Koroaren aurkako delituak, albaramendu-delituak eta traizio-delituak.

j) Terrorismo-delituak.

k) Jendeen zuzenbidearen aurkako delituak, genozidioa eta gizateriaren aurkako delituak”.

Hirugarrena. Honako testu hau izanen du 5. artikulua:

“5. artikulua.

Indultu-ebazpena deuseza izanen da eta ez du efekturik sortuko, eta dagokion auzitegiak ez du betearazten ahal, baldin eta ez badu esanbidez aipatzen, gutxienez ere, zein zigor eta ondorioren gainekoa den grazia, eginiko delituak, kasua bada ezarritako zigorraren betearazpen-egoera, egozpen-titulua, indultu-eskabidearen jatorria eta, azkenik, Gobernuaren aburuz zer arrazoik justifikatu duen indultu-ematea”.

Laugarrena. 11. artikulua testu hau izanen du:

“11. artikulua.

Ezinbestekoa izanen da magistratu edo auzitegi epai-emailearen iritziz arrazoiak egotea, justiziakoak, ekitatekoak, onura publikokoak edo zigortuaren birgizarteratze egokiari dagozkionak, indultu erabatekoa nahiz partziala eman ahal izateko”.

Bosgarrena. 12. artikulua testu hau izanen du:

“12. artikulua.

Gainerako kasuetan, partziala besterik ez da emanen, eta lehenetsiko da ezarritako zigorra konmutatzea hain astuna ez den beste batekin, Zigor Kodeak aurreikusten dituen zigor-mota ezberdinen artean.

Aurreko paragrafoan ezarritako ondorioetarako, aintzat harturiko zigor-mota ezberdinak osatuko dituzte askatasunaz gabetzeko zigorrak, beste eskubide batzuek gabetzekoak eta isunak.

Aurreko paragrafoan xedatua ezertan galarazi gabe, zilegi izanen da, halaber, zigorra bestelako batekin konmutatzea horretarako behar adina merezimendu dagoenean, auzitegi epai-emaileen iritziz”.

Seigarrena. 18. artikulua testu hau izanen du:

“18. artikulua.

Indultu-ematea errebokaezina da izaeraz, emate horretan ezarri diren klausulei jarraikiz, salbu eta ematean esanbidez ezarritako baldintzak urratuz gero”.

Zazpigarrena. 30. artikulua testu hau izanen du:

“30. artikulua.

Indultu-ematea, zein ere den mota, Errege Dekretu arrazoitu bidez eginen da, zeina Estatuko Aldizkari Ofizialean argitaratuko baita. Horretan adieraziko dira justiziako, ekitateko, onura publiko-ko edo zigortuaren birgizarteratze egokiarekin loturiko zein arrazoi dauden, Gobernuaren iritziz, indultua emateko. Halaber, aipatu Errege Dekretuak jaso beharko ditu lege honen 5. artikuluan aipaturiko gainerako inguruabarrak.

Indultu-emate edo -ukatzea zigortuari jakinaraziko zaio, erabakiaren arrazoiak ere adierazita, eskatzen denetik 6 hilabeteko epean”.

Zortzigarrena. 32. artikulua testu hau izanen du:

“32. artikulua.

Indultu-eskabide edo -proposamenak ez du bere horretan etenen betekizun den epaiaren betetzea, salbu eta auzitegi epai-emaileak hala erabakitzen duenean”.

Bederatzigarrena. Legearen eguneratze terminologikoa:

Ordeztu egiten da, 22. eta 24. artikuluetan, “probintziako gobernadore”ari eginiko aipamena

beste honekin: “Gobernuaren ordezkariordea probintzian, edo autonomia erkidegoko agintari eskuduna ordena publikoaren alorrean”.

Hamargarrena. Xedapen gehigarriak testu hau izanen du:

“Xedapen gehigarria.

Gobernuak Diputatuen Kongresuari urtero igorriko dio indultu-emateei eta indultu-ukatzeei buruzko txosten bat, halako moduz non indultu-kopuru eta -mota, zer delituren gainekoa den, indultu-emateen arrazoiak edo indultu-ematearen edo -ukatzearen arrazoi desberdinen interpretazioari aplikatzen zaizkion irizpideak aztergai izanen baitira. Horren ikuskapenaren ondoren, Justizia ministroak agerraldia eginen du urtero Diputatuen Kongresuko Justizia Batzordearen aurrean”.

Hamaikagarrena. Xedapen iragankor bat gehitzen da.

“Xedapen iragankorra. Izapidetzen ari diren espedienteak.

Lege honek indarra hartzen duenean izapidetze-bidean dauden espediente guztiei lege hau aplikatu beharko zaie”.

Hamabigarrena. Azken xedapen bat gehitzen da.

“Azken xedapena. Indarra hartzea.

Lege honek indarra hartuko du Estatuko Aldizkari Ofizialean argitaratzen den egunaren biharamunean”.